

REPUBLIKA
SLOVENIJA
UPRAVNO
SODIŠČE

I U 2016/2019-23

ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

UPRAVNO SODIŠČE RS, LJUBLJANA

18.5. 2022
Podpis pristojne
sodne osebe:

Upravno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali višji sodnica in sodnika dr. Damjan Gantar kot predsednik ter Jure Likar in mag. Barbara Fajdiga kot člana,

ob sodelovanju pravosodne svétnice Martine Greif kot zapisnikarice,

v upravnem sporu tožeče stranke: **REPUBLIKA SLOVENIJA**, ki jo zastopa Vrhovno državno tožilstvo, Ljubljana, zoper toženo stranko: **REPUBLIKA SLOVENIJA**, ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Ljubljana,

zaradi **dostopa do informacij javnega značaja**,

o **tožbi** zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-222/2019/4 z dne 26. 11. 2019,

na seji **18. maja 2022**

RAZSODILO:

- I. Tožbi se ugodi, odločba Informacijskega pooblaščenca št. 090-222/2019/4 z dne 26. 11. 2019 se odpravi in se zadeva pošlje v odločitev Okrožnemu državnemu tožilstvu v Ljubljani.
- II. Tožena stranka je dolžna tožeči stranki povrniti stroške postopka v znesku 16,50 EUR v roku 15 dni od vročitve tega sklepa, od poteka tega roka do plačila z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

OBRAZLOŽITEV:

1. Z izpodbijano odločbo je tožena stranka delno ugodila prosilčevi pritožbi, delno odpravila odločbo Vrhovnega državnega tožilstva (tožnik) št. VDT-Tu-9-5/40/2019/GS z dne 17. 9. 2019 in odločila, da je tožnik dolžan v roku enaintridesetih (31) dni od vročitve te odločbe prosilcu v elektronski obliki posredovati anonimizirane sklepe, ki se nanašajo na zavrženje ovadb (od 1. 1. do 1. 8. točke izreka izpodbijane odločbe), in anonimiziran obtožni predlog št. Kt/9197/2016/GM/AP z dne 5. 4. 2018 (1. 9. točka izreka izpodbijane odločbe). V preostalem delu je tožena stranka zavrnila prosilčevo pritožbo (2. točka izreka izpodbijane odločbe) in ugotovila, da v postopku niso nastali posebni stroški (3. točka izreka izpodbijane odločbe).
2. Iz obrazložitve je razvidno, da je prosilec 19. 8. 2019 na Okrožnem državnem tožilstvu v Ljubljani vložil zahtevo za dostop do informacij javnega značaja, s katero je v elektronski obliki želel prejeti anonimizirane (1) sklepe o zavrženju ovadbe, ki se nanašajo na kaznivo dejanje po 297. členu Kazenskega zakonika (v nadaljevanju KZ-1), ki jih je Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani izdalo leta 2018, ter (2) obtožne akte in predloge za izrek varnostnega ukrepa ali kazenske sankcije, ki se nanašajo na navedeno kaznivo dejanje po 297. členu KZ-1, ki jih je Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani izdalo v istem letu.
3. Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani je zahtevo poslalo v obravnavanje Vrhovnemu državnemu tožilstvu, ki je dne 17. 9. 2019 izdalo odločbo, s katero je prosilčevo zahtevo zavrnilo. Menilo je namreč, da se javnost v kazenskem postopku nanaša le za fazo glavne obravnave. Poleg tega posredovanje podatkov o očitkih iz kazenske ovadbe, ki so povzeti v sklepih o zavrženju ter sodnih odločitvah, s katerimi so se postopki zaključili, predstavlja poseg v domnevo posameznikove nedolžnosti. Organ je še ugotovil, da se varovani podatki prepletajo skozi vso vsebino dokumentov, s katerimi so se postopki zoper fizične osebe zaključili z drugimi podatki, na podlagi katerih bi bilo možno določiti posamezne fizične. Zato v obravnavani zadevi po mnenju organa ni mogoče

uporabiti niti delnega dostopa, saj bi zahtevani dokumenti sicer popolnoma izgubili svojo vrednost in smiselnost, ker ne bi več imeli vsebine in bi bili zato brez posebne vrednosti za prosilca oziroma javnost. Izpostavil je še, da gre pri prosilčevi zahtevi tudi za podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim, ali postopka s prekrški, zaradi česar bi razkritje (podatka) škodilo izvedbi postopka.

4. Po oceni tožene stranke v obravnavani zadevi ni sporno, da je organ zavezanec po 1. členu Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju ZDIJZ) in da razpolaga z zahtevanimi dokumenti v materializirani obliki, sporna je le njihova javna dostopnost. Pri presoji izjeme po 6. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ je ob sklicevanju na sodbo Upravnega sodišča I U 2751/2017-13 z dne 28. 11. 2018 menila, da razkritje podatka iz sklepa o zavrženju ovadbe že pojmovno ne more škodovati izvedbi postopka, saj je bila ovadba zavržena, s tem pa je bil postopek zaključen. Zato je presodila, da navedena izjema ni podana.
5. V nadaljevanju je tožena stranka sprejela stališče, da z razkritjem podatkov o očitkih iz kazenske ovadbe ne bo poseženo v domnevo nedolžnosti posameznika, saj le-ta zaradi anonimizacije ni določljiv. Zato ni podana niti izjema po 3. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. S sklicevanjem na tretji odstavek 5.a člena ZDIJZ je tožena stranka še menila, da so varovani tudi podatki o prijavitelju kaznivih dejanj. Glede na ugotovitev, da zahtevani dokumenti ne predstavljajo izjeme varstva kazenskega postopka, vsebujejo pa podatke, ki predstavljajo izjemi varstva osebnih podatkov in tajnosti vira, se tožena stranka ni spuščala v presojo javnega interesa za posredovanje zahtevanih podatkov. Kljub temu se je strinjala s prosilcem, da gre za dostop do dokumentov, ki so tudi v javnem interesu. Zaradi pravno in dejansko napačnega interpretiranja zakonskih znakov kaznivega dejanja iz 297. člena KZ-1 (kaznivo dejanje sovražnega govora) so namreč tožilstva dlje časa opuščala s tem povezan kazenski pregon, v nekaterih primerih, kot je razvidno iz sodbe Vrhovnega sodišča RS I ips 65803/2012 z dne 4. 7. 2019, tudi neutemeljeno. To po presoji tožene stranke utemeljuje interes strokovne in laične javnosti za seznanitev z akti organa, s katerimi je zavrgel s tem povezane kazenske ovadbe. Gre namreč za opuščanje pregona na področju, ki je izredno pomembno za celotno družbo, saj gre za kaznivo dejanje, ki poleg javnega reda varuje tudi dostojanstvo in človekove pravice ustavno zaščiteneh manjšin.
6. Zoper izpodbijano odločbo je tožnik vložil tožbo iz razlogov po 1. in 2. točki prvega odstavka 27. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1). Poudarja, da je predkazenski postopek posebna faza kazenskega postopka, v kateri se državni tožilec odloča, ali bo zahteval kazenski pregon; zato je po njegovem mnenju podana izjema po 6. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Izpostavlja, da se osebni podatki v zahtevanih dokumentih prepletajo z drugimi podatki, zaradi česar ni mogoč delen dostop v skladu s 7. členom ZDIJZ; v nasprotnem

primeru bi dokumenti izgubili pomen. Meni, da tožena stranka ne bi smela opraviti testa javnega interesa, saj ga prosilec ni zahteval. Predlaga, da sodišče odpravi izpodbijano odločbo in s sodbo odloči o stvari, podrejeno pa zadevo vrne toženi stranki v ponoven postopek. Priglaša stroške postopka v upravnem sporu.

7. V odgovoru na tožbo se tožena stranka v bistvenem sklicuje na razloge izpodbijane odločbe. Trdi, da so ob ustrezni odstranitvi osebnih podatkov prosto dostopne informacije javnega značaja tudi podatki iz sklepov o zavrženju kazenskih ovadb, saj ne gre za izjeme po 5.a ali prvem odstavku 6. člena ZDIJZ. Meni, da se z razkritjem anominiziranih dokumentov ne posega v domnevo nedolžnosti, saj gre za razkritje le na določeno kaznivo dejanje nanašajočih se objektivnih dejstev, s tem v zvezi pa opozarja na določbo 7.a člena ZDIJZ. Poudarja, da ima javnost pravico do seznanitve z zakonskimi razlogi za zavrženje kazenske ovadbe in da bi bila v nasprotnem primeru v nasprotju z varstvom osebnih podatkov tudi objava celotne pravne prakse na spletni strani Vrhovnega sodišča. Izpostavlja, da so v obravnavani zadevi osebni podatki razvidni le iz uvoda sklepa, kar je bilo z izpodbijano odločbo ustrezno anominizirano. Poudarja, da odločitve ni utemeljila s testom prevladujočega javnega interesa, ampak ugotovitevijo, da so zahtevane informacije prosto dostopne informacije javnega značaja, ker ni podana izjema po 6. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ.
8. Tožnik je vložil še pripravljalni vlogi, iz katerih je v bistvenem razvidno, da za odločanje o dostopu do informacij v državnotožilskih spisih ni pristojna tožena stranka, ampak Državno tožilstvo, ki obravnava zadevo.

K I. točki izreka:

9. Tožba je utemeljena.
10. Iz dejanskega stanja zadeve je razvidno, da se prosilčeva zahteva nanaša na anonimizirane sklepe o zavrženju ovadb ter obtožne akte in predloge za izrek varnostnega ukrepa ali kazenske sankcije, nanašajočih se na kaznivo dejanje po 297. členu KZ-1, ki jih je Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani izdalo leta 2018.
11. Vrhovno sodišče je v zadevi, ki je glede bistvenih okoliščin primerljiva z obravnavano zadevo, že presodilo, da iz 181. člena Zakona o državnem tožilstvu (v nadaljevanju ZDT-1) izhaja, da je ta zakon uredil pravico različnih oseb do seznanitve s podatki, s katerimi razpolaga državno tožilstvo v zvezi z njegovimi pristojnostmi.¹ Ta zakon torej ureja posebna pravila za dostopanje do navedenih

¹ Prvi odstavek tega člena določa: "Dostop do vsebine osebnih in drugih podatkov iz vpisnikov, imenikov in evidenc, ki se nanašajo na njih, pridobijo posamezniki, na katere se nanašajo, ali druge osebe, ki so v njih navedene v zvezi s pristojnostmi iz prvega odstavka 19. člena tega zakona, šele po zastaranju kazenskega pregona ali po pravnomočnosti sodbe. Pred potekom rokov iz prejšnjega stavka lahko dostopajo do vsebine osebnih ali drugih podatkov samo v okviru sodnega postopka ali na podlagi odločbe sodišča. Pravico do vpogleda v vsebino osebnih ali drugih podatkov iz vpisnikov, imenikov, evidenc in spisov državnega tožilstva ima še pred njihovim arhiviranjem tudi vsaka pravna

informacij ter vsebuje v zvezi s tem tudi temu postopku ter pravicam oseb, ki so v njem, posebej prilagojene omejitve.² To pomeni, da 181. člen ZDT-1 določa tako omejitve kot tudi način uresničevanja ustavne pravice do informacije javnega značaja³ ob upoštevanju specifičnega področja kazenskega postopka. Navedena določba je torej v funkciji uresničevanja več različnih ustavnih pravic (vsaj iz 22. in 39. člena Ustave).⁴ Zato se ZDIJZ lahko uporabi le glede dostopa do tistih podatkov, ki so bili pridobljeni ali sestavljeni zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim, ki niso v državnotožilskih spisih.⁵

12. Ob upoštevanju navedenih izhodišč je tožena stranka svojo odločitev oprla na zmotno razlago materialnega prava. Ker so zahtevani sklepi in obtožni predlog del državnotožilskih spisov, bi namreč morala za odločitev v zadevi uporabiti 181. člen ZDT-1, ki ureja pridobitev informacij v zvezi s kazenskimi postopki.
13. Tako materialnopravno stališče vpliva tudi na pristojnost za odločanje in pravna sredstva v zvezi s pridobivanjem navedenih informacij, ki so predvidena v ZDT-1. V obravnavani zadevi je prosilec svojo prošnjo za pridobitev informacije naslovil na Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani, ki je zadevo odstopilo tožniku. Za odločanje o dostopu do te informacije pa je kot rečeno specialna pravna podlaga v 181. členu ZDT-1, zaradi česar tudi glede pristojnosti za odločanje ni mogoče uporabiti splošnejšega ZDIJZ. Po prvem odstavku 181. člena ZDT-1 odloča o vpogledu vodja pristojnega državnega tožilstva, zoper odločitev katerega ni pravnega sredstva po ZDT-1, možna pa je tožba v upravnem sporu, saj ta odločitev pomeni upravni akt (2. člen ZUS-1).⁶
14. Glede na navedeno sodišče s svojo sodbo ne more vrniti zadeve v ponoven postopek toženi stranki, saj o tem na podlagi zakona ni pristojna odločati. Zato je tožbi ugodilo in odpravilo izpodbijani upravni akt ter zadevo poslalo v odločitev Okrožnemu državnemu tožilstvu v Ljubljani, ki je obravnavalo navedene kazenske zadeve (prva točka prvega odstavka v zvezi s tretjim odstavkom 64. člena ZUS-1). Ker tožena stranka ni bila pristojna za odločanje, sodišče že po naravi stvari ni moglo odločati v sporu polne jurisdikcije, saj podatki postopka za to ne dajejo zanesljive podlage (prvi odstavek 65. člena ZUS-1).
15. Sodišče je odločilo na podlagi pisnih vlog in pisnih dokazov na seji, saj so se vse stranke pisno odpovedale glavni obravnavi (279.a člen Zakona o pravnem postopku v zvezi s prvim odstavkom 22. člena ZUS-1).

ali fizična oseba, ki za to izkaže pravni interes, če to ne posega v določbe prejšnjega stavka ter ne škoduje interesom postopka, tajnosti postopka ali zasebnosti oseb. Vpogled dovoli vodja pristojnega državnega tožilstva."

2 Navedena sodba Vrhovnega sodišča (18. točka obrazložitve).

3 Drugi odstavek 39. člena Ustave se glasi: "Vsakdo ima pravico dobiti informacijo javnega značaja, za katero ima v zakonu utemeljen pravni interes, razen v primerih, ki jih določa zakon."

4 Navedena sodba Vrhovnega sodišča (19. točka obrazložitve).

5 Prav tam, 23. točka obrazložitve.

6 Prav tam 29. točka obrazložitve.

K II. točki izreka:

16. Odločitev o stroških Ker je sodišče tožbi ugodilo, je tožnik v skladu s tretjim odstavkom 25. člena ZUS-1 upravičen do povračila stroškov postopka v pavšalnem znesku v skladu s Pravilnikom o povrnitvi stroškov tožniku v upravnem sporu (v nadaljevanju Pravilnik). Zadeva je bila rešena na seji, zaradi česar se mu priznajo stroški v višini 15,00 EUR (prvi odstavek 3. člena Pravilnika). Ker je moral tožnik v postopku stvar dodatno pojasnjevati z obrazloženo vlogo, se mu priznajo še stroški v višini 10% od navedenega zneska, torej 1,50 EUR. Glede na navedeno je tožnik upravičen do 16,50 EUR. Zakonske zamudne obresti od stroškov postopka tečejo od poteka roka za njihovo prostovoljno plačilo.

PRAVNI POUK:

Pritožba zoper to sodbo ni dovoljena (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Ljubljana, 18. maj 2022

Predsednik senata:
dr. Damjan Gantar, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvornikom
Podpis pristojne sodne osebe: